

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

35. An sit de essentia consecrationis, ut fiat jussu Archiepiscopi, vel Patriarchæ? Et primo supponitur quid de jure super hoc? Et cursim docetur Primates, seu Patriarchas, Archiepiscopos, & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

percurro : solum ex eis colligo , si plures tribus Episcopis ad aliquam Episcopis cuiuscumque ordinationem vocentur ; eique intersint non otiosos stare , non Pontificalibus indumentis ornatos assistere debere , quod iam passim obseruatur ; sed & sacris , quas rubrica & Ecclesie consuetudo requirit vestibus indutos assistere , & simul cum Cōsecratore , vel statim post eum ordinando manus imponere eos oportere . Ecclesie enim ex predictis hanc fuisse consuetudinem patet , vt non solum à tribus , sed à pluribus tum eiusdem Prouinciæ Episcopis quos cessantibus legitimis circūlationibus interesse necesse erat : tunc alterius Prouinciæ , qui honoris causa vocabantur ; manus ordinando imponerentur : imò id expresse Concilium Cartaginense I V . obseruari voluit , statuens , vt Episcopus cum ordinetur , duo Episcopi ponant , & teneant Evangeliorum codicem super caput , & ceruicem eius , & duo super eum fundente benedictionem , reliqui omnes Episcopi , qui adsunt , manibus suis caput eius tangant , que eisdem ferè verbis habentur in veteri ordine Romano ; ex quo eadem refert Albinus Placcus , qui tamen eisdem sese opponit , quasi nec veteri traditione , nec vilitate suo tempore Ecclesie Romanæ praxi essent conformia ; quem sequutus Ambarius cum videtur explicasse , dum nempe hoc solum reprehendit tanquam ab Apostolica traditione , & Canonica auctoritate dissonum , quod duo Episcopi librum Evangeliorum super caput Ordinandi teneant . Sed relinquamus hos Auctores , quibus absque villo dubio minor auctoritas inesse debet , quam & Concil. Cartaginense I V . & veteri Ordini Romano : non videntur tamen illi in dubium reuocasse ; quod Episcopi omnes Ordinationis alicuius præsentem , manus ipsi imponere debeant . Ex veteri verò isto Ordine Romano , & Concilio Cartaginense I V . distincta colliguntur officia præcipui Consecratoris , qui solus benedictionem super ordinandum fundebat , orationem dicens , que in veteri Ordine Romano describitur , & duorum ex officio , seu ex necessitate adfidentium , qui codicem Evangeliorum super caput Ordinandi tenerent , & cæterorum Episcoporum præsentium , qui omnes caput ordinandi tangebant , in quibus paululum ab his discrepat Pontificale Romanum formam , quæ iam in obseruanda sit , præscribens , dum nempe præcipit , vt Consecrator , & assistentes Episcopi (assistentes autem Episcopos vocat , quicunque intersunt , quos duos ad minus esse debere ait) *Ambobus manibus caput consecrands tangant , dicentes , Accipe Spiritum sanctum .* Et certe si Episcopi præsentem ab impositione manuum super ordinandum se continent , videntur aut communionem Episcopis , qui ordinatur aspernari : aut electionem improbare , eo modo quo è contrario Lucij Alexandrini , Arriani Moses , Ioannis quoque Pergenis eadem hæresi infecti Antiochus , & alij ordinandi , hæreticorum tangere ipsos valentium manus cepulerunt , quorum Societatem refugiebant . Huc vique Hallier .

RESOL. XXXV.

An sit de essentia Consecrationis , vt fiat iussu Archiepiscopi , vel Patriarchæ ?
 Et primo supponitur , quid de iure super hoc .
 Et cursum docetur Primates , seu Patriarchas , & Archiepiscopos , & Cardinales consecrari à Papa , vel ab alio de eius commissione ? Ex parte 12 . tractat . 1 . Resol . 35 .

1 . Supponendum est , quod de iure Primates , seu Patriarchas , & Metropolitanos consecrant

tres Episcopi eorum suffraganei , omnibus aliis eorum suffraganeis personaliter aduenientibus , nisi essent necessitate impediti : quo casu per litteras debent consentire *cap. quia , dist. 64 . cap. porro , & cap. Archiepiscopus , dist. 66 . cap. si Archiepiscopus de temp. Ordinat. & si est Archiepiscopus , qui est consecrandus ; debet esse cum Primatis , seu Patriarchæ , cui subest , consensu , cap. placet , dist. 65 .* ita quod sine eo non recipit executionem consecratus . Sic Syluester ibi . Innoc . *cap. nec Episcopi de temp. Ordin. Armil. verb. consecratio Prelatorum ; num. 2 .* Angel . *verb. consecratio Episcoporum , n. 1 . 2 . & 5 .* Rosel . *verb. confirmatio electorum , num. 12 . 13 . & 16 .* Tabien . *verb. confirmatio in communi , quest. 10 . 11 . & 12 .* licet Angel . Tabien . & Rosel . dicant Primates , seu Patriarchas , & Cardinales consecrari à Papa , vel ab alio de eius commissione , hoc non est de iure , sed de consuetudine , vt bene Sylva . ibi , idem dicens de Archiepiscopis : consuetudo enim habet : vt ferè nulli horum consecrentur , nisi à Papa , vel ab alio de eius commissione , *Arg. cap. pudentia 24 . q. 1 .* Episcopus autem si est exemptus debet consecrari à Papa , vel ab alio de eius commissione : si verò non sit exemptus , sed alicuius Archiepiscopi suffraganeus , consecrandus est ab illo Archiepiscopo cum duobus Episcopis comprouincialibus , seu suffraganeis , aut tres comprouinciales , seu suffraganei Episcopi illum consecrarent ex iussu Archiepiscopi : in vtroque tamen casu omnes Episcopi suffraganei requirendi sunt per Epistolam , vt consentiant , *cap. nec Episcopi de tempor. ordinat. cap. non debet , dist. 65 . cap. Ordinationes , et 1 . dist. 75 . cap. Ordinationes , cap. Episcopi , cap. comprouinciales , dist. 64 .* Quod si quis Episcoporum comprouincialium contemnatur in consecratione Episcopi , vel Archiepiscopi potest agere vt executione officij priuetur . Sic Innocentius , Syluester . Tabien . Rosel . Angel . *ibid. Turrectem . cap. Ordinationes , et 1 . dist. 75 . n. 7 .* Quando autem Archiepiscopus , vel aliqui ex suffraganeis Episcopis dissentirent consecrationi , quid faciendum sit , consule Turrectem . *dist. 64 .* initio id latè disputantem .

2 . Hoc supposito , assero non esse de essentia consecrationis Episcopalis , vt consecratio fiat de iussu Archiepiscopi , vel Patriarchæ , & ab Episcopis suffraganeis , sed hoc est de necessitate præcepti : quod verò attinet ad essentiam consecrationis , fat est vt fiat à quibusvis Episcopis . Probatur , quia hic non est actus iurisdictionis , aliàs esset delegabilis , sed Ordinis : Ordo autem Episcopalis æquè est in omnibus Episcopis ; ergo . Secundo , quia quod fiat de iussu Archiepiscopi , & à suffraganeis , & c . pertinet ad iurisdictionem Ministri , sed hæc tantum in Sacramento Penitentiæ , & Matrimonij est de necessitate Sacramenti in reliquis verò solum de necessitate præcepti : ergo . Quod si opponatur , *cap. non debet , dist. 65 .* vbi habetur quod fiat de licentia Metropolitanis , convocatis Episcopis suffraganeis , aliter consecratio facta non valeat : & *cap. Archiepiscopus , dist. 66 .* vbi habetur , quod Archiepiscopus ab omnibus suffraganeis consecratur , aliàs sit irrita consecratio . Respondetur cum Turrect . *dist. cap. non debet , & Gloss. dist. cap. Archiepiscopus , vers. irrita , & ibi etiam Turrectemata quod intelligitur non valere , atque esse irritam consecrationem , non quod non reuera sit valida , & maneat ille Episcopus , sed esse irritam quoad officij executionem , id est quod manebit vere Episcopus consecratus , sed non poterit exequi officium .* Et hæc omnia docet Sanchez *in Opusc. tom. 2 . lib. 7 . cap. 1 . dub. 15 . num. 18 . & 24 .* cui ego addo Azorium *tom. 2 . lib. 3 . cap. 30 . quest. 2 .* & Hieronymum Florentum *in lib. 1 . Decret. tit. 6 .* Sed ego puto cum Pace Iordano *tom. 1 . lib. 1 . sect. 2 . n. 11 .* quod

RESOL. XXXV.
 I V V
 T I

quod hodie consecratio; quicquid antiqua dispo-
nent de Metropolitano, & Comprovincialibus Epif-
copis in cap. fin. distinct. 61. cap. 1. dist. 75. cap. si Archie-
piscopus, & cap. Nec Episcopus. de temp. Ord. & alibi
frequenter, non fit nisi de mandato Summi Pontificis.
Sicut enim referuauit sibi Cathedralium prouisionem,
sic etiam ab eius libito pendere uoluit facultatem
consecrandi, cum non deceat inferiores se inge-
rere in iis in quibus ipse manum apposuit, cap. cum in
distribuentis de tempore Ord. Abbas per illum in
cap. Memimus, not. 3. de accus. Augustinus V. consecr.
pr. §. 2. Et apparet ex dictis rubr. Pontificalis, atque
ex obseruantia Romanæ Curie secundum quam Pro-
moti ibidem consecrantur, vel commissionem obti-
nent ad partes. Nullus itaque potest hoc munere fun-
gi, sine speciali mandato Papæ. Vnde primarius Con-
secrator requisitus à secundo, qui antiquior est ex as-
sistentibus, de consecrando interrogat, *habetis man-
datum?* & in Curia quidem, in qua Eminentissimi
Cardinales solent hanc exercere functionem, datur ei
facultas uix uocis oraculo; reliquis uero Prælati-
tam in Curia, quam extra conceditur per literas Apo-
stolicas, quæ legendæ sunt in principio, iuxta formam
ab ipso Pontificali præscriptam, alioquin non præsta-
retur fides, quoniam oraculum uix uocis Cardinali-
bus communicari solet. Itaque interueniente huius-
modi Papæ delegatione non est opus requirere alium
Archiepiscopi assensum; quamuis enim secundum ius
commune, non deberet suffraganeus ordinari, nisi per
Metropolitanum, ut de ipsius assensu cap. si Archie-
piscopus, cap. si Episcopus de temp. Ordinat. & alibi fre-
quenter attamen iura illa procedunt secundum tem-
pora, in quibus Electiones per capitula, & confirma-
tiones à Metropolitanis fiebant, & ideo electione
sublata, ut dictum est, censentur antiquata iura etiam
in hac parte abrogata signanter propter manus Papæ
appositionem. Ideo hodie Episcopi Comprovincia-
les non sunt conuocandi pro consecratione suffragane-
i; & cessat actio iniuriarum propter omisam con-
uocationem alicuius Episcopi Comprovincialis,
etiam si ageretur de Metropolitanis consecratione, quæ
omnia valde notanda sunt. Concedo tamen, quod
quando consecratio fit extra Curiam, deleganda qui-
dem esset Metropolitanis.

RESOL. XXXVI.

Quomodo Episcopi in Consecratione debeant imponere
manus super caput ordinandi, & proferre uerba. Ac-
cipe Spiritum Sanctum, &c.

Quod idem erit dicendum pro iunctione materiae, & for-
mæ aliorum Sacramentorum. Ex part. 12. tract. 1.
Ref. 6.

§. 1. **R**esolutio huius questionis pendet ex illa ge-
nerali omnium Sacramentorum, quomodo
debeat forma cum materia concurrere.

Sup. doctri-
na contenta
in hoc &
seq. § in to. 1.
tr. 1. Ref. 5. &
62. & in to.
2. tr. 5. Ref.
16. & in to.
7. tr. 2. ex
Ref. vnic re-
citatiue in
§ Nec ualet.
& § Respon-
deo non
esse.

Prima opinio requirit physicam coniunctionem ma-
teria cum forma, saltem partialem, ita ut aliqua pars
formæ simul coexistat cum aliqua parte materiae, scilicet
ablutionis, vel uctionis: quare si post finitam
ablutionem, vel uctionem incipiat forma proferri,
vel è contra post totam formam prolatam incipiat
ablutio, vel uctio, non erit validum Sacramentum.
Ita docent Scotus in 4. dist. 6. q. 3. Gabriel in 4. dist. 6.
q. 1. art. 2. concl. 8. Maior dist. 2. q. 2. argum. 4. Nauartus
cap. 2. n. 7. Tolerus lib. 2. cap. 19. num. 1. Zambranus
de articulo mortis, cap. 1. dub. 2. n. 5. Faucet Richardus
in 4. dist. 3. art. 4. q. 2. Syluest. V. Baptismus §. quæst. 2.
num. 3. dum aiunt ad Baptismi ualorem sufficere, si

prolatio uerborum incipiat antequam ablutio finiatur,
aut è contra. Fauet Catechismus Romanus ti-
tulo de Baptismo, dum monet nec ante, nec post
ablutionem, sed simul cum illa proferendam esse
formam.

2. Sed ego olim contrariæ sententiæ adhesi, quæ
docet validum fieri Sacramentum si post finitam
ablutionem, vel uctionem proferatur forma, vel
paulo post prolatam formam incipiat ablutio, vel
uctio. Sic traditur Sotus in 4. dist. 3. q. 2. art. 8. Petrus
Ledesma tom. 1. sum. tract. de Baptismo. cap. 1. in fin.
Henriquez lib. 4. cap. 9. n. 10. & lib. 2. cap. 9. n. 1. Suarez
tom. 3. disp. 2. sect. 2. Valquez 3. part. disp. 1. 48. num. 5. 4.
Valentia tom. 4. disp. 4. quæst. 1. punct. 4. Coninch 9. 4.
n. 40. Sà V. Baptismus, q. 4. Vega ibi casu 23. Layman
lib. 5. tract. 2. cap. 7. num. 5. Bonacina disp. 2. quæst. 2.
punct. 1. n. 23. & punct. 2. n. 2. dicens esse commune
Doctorem. Probat, quia cum Sacramentum non
sit compositum physicum, sed morale, non requirit
physicam coniunctionem partium, sed solam mora-
lem, at moraliter uerum censetur loqui, qui dicit
*Ego comedo panem istum, osculor istam Crucem, laues
manus, &c.* vel immediatè per actionem præstitam,
vel mox illam præstiturus: ergo similiter in forma Sa-
cramenti.

3. Itaque pro praxi (ut dixit Præpositus in 2. p. q. On.
de Sacram. Ordinis dub. 10. n. 79.) curent Episcopi, ut
moraliter simul, ut non fit morale temporis inter-
uallum, manus imponant, ac proferant uerba formæ:
Accipe Spiritum Sanctum, &c.

RESOL. XXXVII.

Quæ intentio sufficiat in Episcopo, ut Consecratio su-
per illa?

Idem est de aliis Ministris aliorum Sacramentorum.
Ex p. 12. tr. 1. Ref. 37.

§. 1. **Q**uestio potest moueri de quocumque mini-
stro Ordinis, uel aliorum Sacramentorum:
Et nouissimè Pater Palqualigus in sua sacra Doctrina
tom. 1. disp. 72. sect. 4. num. 16. docet sufficere inten-
tionem, quæ moueat Ministrum ad proferenda uer-
ba supra determinatam materiam, quam adhibeat si-
mul cum ritu Ecclesiæ, & in hoc saluati intentionem
faciendi, quod facit Ecclesia, ita ut stante tali
intentione, etiam si adesset intentio Ministrum non con-
ficiendi Sacramentum adhuc conficeret ita ille, qui
ex Catherino plura adducit fundamenta pro hac
bilenda sententia. Et poterat pro sua sententia addu-
cere Salmeronium, & Columbium, sed ut uerum fer-
rear pace uiri docti non debeat sententiam Catherini-
iam tumultatam cum Gallo Scribonio iterum nostris
temporibus ad vitam reuocare: nam in hoc Catheri-
num adherere Luthero, & Caluino tradit Hurtadus
de Sacram. in genere difficult. 4. quamuis se subiciat
Apostolicæ Sedi. Et ideo hanc sententiam uariis len-
sibus iniustam inuenies à Doctoribus in parte 10. à
me adductis, quibus nunc addo Bernal de Sacram.
sect. 2. §. 3. num. 55. ubi inuehitur contra ipsam saltem
tanquam falsam, ut facit etiam Martinon. de Sacram.
tom. 1. disput. 22. sect. 3. num. 28. Sed actus ex Valquez
Franciscus de Lugo de Sacram. lib. 1. cap. 2. quæst. 4.
n. 72. putat sententiam Catherini continere errorem
in fide: Et noster Pater Quartus in Rubricas Missalis
p. 3. tit. 7. dub. 4. citans Valquez, Coninch, & Car-
dinalem Lugo docet sententiam Catherini non posse
defendi sine errore in fide, & Dicastillus de Sacramen-
tis tom. 1. tract. 1. disput. 3. dub. 5. numero 47. putat
hanc sententiam post Tridentinum, & Florentinum